

Adam • door Kees Fieggen en Christus

**ELK MENS WORDT GEBOREN ALS AFSTAMMELING VAN ADAM, MAAR HEEFT TEVENS DE MOGELIJKHEID OM CHRISTEN TE WORDEN. DAT BETEKENT DAT ER TWEE MENSEN-
SLACHTEN OP AARDE ZIJN, ELK MET EEN EIGEN HOOFD: ADAM OF CHRISTUS. IN DIT ARTIKEL WILLEN WE KIJKEN WAT DIT MET GODS BIJZONDERE PLANNEN TE MAKEN HEEFT EN HOE DAT DOORWERKT IN ONS DAGELIJKS LEVEN. WE ZULLEN O.A. ZIEN WELKE PLEK OPVOEDING DOOR GODS WOORD HOORT TE HEBBEN, MAAR OOK KIJKEN WE VOORUIT NAAR WAT ONS WACHT.**

BEHALVE EEN DOORGAANDE TEKST ZIJN ER OOK TWEE STUDIE-EXCURSEN. IN DE EERSTE WORDT ROM.5:12-21 NADER UITGELEGD, IN DE TWEDE GAAN WE IN OP ADAM ALS BEELD VAN DE KOMENDE. DE UITLEG IN DE EXCURSEN VORMT MEDE DE BASIS VOOR DIT ARTIKEL.

Adam, de eerste mens

Afstamming zijn van Adam betekent dat we van hoge komaf zijn, want Adam heeft een bijzondere plaats in Gods plannen en kreeg bijzondere opdrachten mee. Hij werd geschapen naar Gods beeld (Gen.1:26) - achteraf kunnen we zeggen met de Heer Jezus als voorbeeld (want Hij is Gods beeld - Kol.1:15).

Het betekent helaas ook dat we op hem lijken en dat is een probleem. In Gen.5:2 lezen we dat Set werd verwekt naar de gelijkenis van Adam. Tussen de schepping van Adam en het verwekken van Set zit de zondeval. In ons diepste innerlijk ingebakken is dan ook de neiging tot opstand, tot zonde. We zijn geboren onder de macht van de zonde en dat is de reden waarom wij zondigen. Dat zie je niet gelijk bij de geboorte: elke baby lijkt onschuldig en is dat ook: het heeft geen zonden gedaan. Maar elke opvoeder weet wat er later komt, zoals de nee-periode. Aan de ene kant hoort dat bij het opgroeien, aan de andere kant toont het onze ware aard. Goed opvoeden is belangrijk genoeg: het voorkomt een boel ellende. Onder de socialisten was het populair om het volk te verheffen. Maar je kweekt met dit alles geen nieuwe mens: dezelfde kwalijke neigingen blijven ingebakken - en dat zien we niet alleen in bijzondere omstandigheden als oorlog en hongersnood. Adam heeft persoonlijk waarschijnlijk wel geloofd in de komende verlossing en heeft er daardoor deel aan, maar als hoofd van zijn geslacht heeft hij de neiging tot zondigen doorgegeven. Die neiging krijg je er niet uitgetraind.

Sommigen geloven in reïncarnatie. Het lijkt aantrekkelijk

om steeds weer opnieuw te kunnen beginnen, de volgende keer het beter te doen. Maar dat is "in het vlees terugkomen" en dat helpt voor geen meter. Wat uit het vlees geboren is, is vlees (Joh.3:6).

Door één mens is de zonde de wereld ingekomen en door de zonde de dood (Rom.5:12). We zijn ook allemaal persoonlijk schuldig, omdat we allen gezondigd hebben. Het lijkt een trieste boel en dat is het ook als we niet weten van de Tweede Mens. Dan blijkt dat Gods handelen met ons in Adam gelijk de mogelijkheid in zich bergt om net zo met ons te handelen in Christus. Want evenals In Adam allen sterven, zo zullen in Christus allen levend gemaakt worden (1Kor.15:22). Zo werkt het principe van het hoofdschap.

Christus, de Tweede Mens

Exit Adam dus: een hopeloos geval. Er is maar één plaats waar deze eerste mens thuis hoort: in de dood. En dat is precies de manier waarop God opnieuw kan beginnen. Om dat te doen, moest eerst de tijd rijp zijn en alles besloten zijn onder de zonde. Zowel het licht van de schepping als van het geweten en de Wet blijken niet te hebben gewerkt: de mens is onverbeterlijk. Licht is niet voldoende, je moet ook in staat zijn daarnaar te handelen - en het vlees is zwak, kan zich niet onderwerpen aan God (Rom.8:4-8).

En toen verscheen de Zoon op het toneel, dubbel en dwars aangekondigd, door het hele OT heen: de Tweede Mens. Hij werd wel geboren uit een vrouw, maar niet uit een man. Zo was Hij dus geen Adamiet, Hij is Gods Zoon. Hij liet zien hoe je wel in volkomen gehoorzaamheid en toewijding

kunt wandelen: Hij is een perfect voorbeeld voor ons. Maar ook zo konden we niet verlost worden: een goed voorbeeld verandert mijn hart nog niet! De weg naar de genadetroon bleef dicht: Hij was als de voorhang die scheiding maakte - totdat Hij stierf: de voorhang scheurde, de weg naar God ging open. Door de dood onttroonde Hij de satan (versloeg hem met zijn eigen wapen), onderging Hij Gods toorn over de zonde en rekende Hij af met de eerste mens, met Adam in ons. Eén is voor allen gestorven, dus zijn zij allen gestorven (2Kor.5:15). Door de dood heen opent zich een nieuw leven, wordt een nieuw mensengeslacht geboren. Want Hij is niet in de dood gebleven, maar is de Eersteling uit de doden: Hij brak de dood open en zo kunnen wij in nieuwheid van leven wandelen (Rom.6:4).

Ook in het geslacht van Christus, de Tweede Mens, moet je geboren worden: je komt erin terecht door wedergeboorte. Deze nieuwe mens in je is geboren uit water en Geest (Joh.3:5) en is door de verbondenheid met zijn Hoofd in staat te wandelen naar Gods wil. Deze nieuwe mens is overeenkomstig God geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid (Ef.4:24). Je hoort bij Hem die het probleem van de zonde in de wortel heeft aangepakt - en daar verschrikkelijk voor geleden heeft.

En nu heeft opvoeding ineens grote waarde. We worden getraind in discipelschap, kunnen steeds meer op Hem gaan lijken, vooruitkijkend naar wat ons straks overkomen zal. We zullen Hem immers gelijk zijn! Johannes voegt daar aan toe: ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich zoals Hij rein is (1Joh.3:2,3). Voordat we tot bekering kwamen, had Bijbels

onderwijs weinig nut: we konden er eigenlijk niets mee. Het enige dat een zondaar moet doen, is tot bekering komen, wedergeboren worden. Maar daarna krijgen de woorden van de Schrift en de geboden van de Heer als het goed is hun volle kracht om ons op te voeden. We zijn rechtvaardigen geworden en willen Hem gehoorzaam zijn - toch?

Twee hoofden, twee wegen

We worden allemaal als Adamiet geboren en zijn daarom zondaars. Maar die waarheid stelt God in staat om ons ook allemaal wedergeboren te laten worden tot een nieuwe hoop, ons nieuw leven te schenken in Christus. Of zoals Rom.5:19 zegt: Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens de velen tot zondaars zijn gesteld, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene de velen tot rechtvaardigen gesteld worden. Zo werkt hoofdschap, zo kon God een Plaatsvervanger sturen.

In Adam zijn we vlees, verkocht onder de zonde, niet in staat om God te behagen. In Christus hebben we nieuw geestelijk leven ontvangen, waardoor we in staat zijn Hem te dienen en veel te begrijpen van wat Hij allemaal voor plannen heeft. Zo kunnen we ook Gods Woord lezen en begrijpen wat er staat. Adam is een voorbeeld (of type) van de komende. Dat is hij vanwege het "net zoals" in Rom.5:18-21. Adam is hoofd en Christus is hoofd. In Adam sterven alle mensen, in Christus worden allen levend gemaakt. Zie ook de excurs. We willen nog een stapje dieper gaan en nemen daartoe 1Kor.15:40-58 ter hand. >>

Aards en hemels

De eerste mens is uit de (rode) aarde, zijn naam Adam geeft dat ook weer. De Tweede Mens is uit de hemel. De eerste mens faalde bij de eerste test: te midden van een woud van mogelijkheden, een waar aards paradijs, kiest hij ervoor om niet op God te vertrouwen en te eten van de boom van kennis van goed en kwaad. Hem werd voorgespiegeld dat hij als God zou zijn, maar het enige dat hij won, was een kwaad geweten.

Dan de Tweede Mens! Hij faalt op geen enkel moment. De testen die Hij moet doorstaan, zijn veel zwaarder. In de woestijn kon Hij na 40 dagen vasten nog zeggen dat een mens niet bij brood alleen zal leven. Nooit gebruikte Hij enige macht voor zichzelf. Terwijl voor Adam het gelijk aan God zijn roof zou zijn, was dat voor Hem niet zo. Hij die God zelf is, werd mens en zelfs slaaf: de gebieder werd gehoorzaam, kon zeggen dat Hij nederig van hart was. Wat een tegenstelling tussen deze twee, ja: tussen mij en Hem. Ook de zwaarste test heeft Hij God zij dank doorstaan: de drinkbeker van Gods toorn heeft Hij aangenomen uit Gods hand en helemaal leeggedronken. Kunnen wij ooit doorgronden hoe dat was?

Alles lijkt omgekeerd: de aardse mens wilde zich verheffen, de hemelse mens heeft zich vernederd. Daarom weten we zeker dat het leven naar de nieuwe mens echt anders is. Je zou kunnen zeggen dat het prototype alle testen heeft doorstaan. We kunnen er van op aan dat het werkt! Niet dat het makkelijk is voor ons, want de herinnering aan vroeger en het vlees zijn nog aanwezig. Maar dat is een aparte studie waard.

Het natuurlijke komt eerst

Paulus concludeert dat als er een natuurlijk lichaam is, er ook een geestelijk lichaam is. Maar het natuurlijke komt eerst. De eerste mens doorstond de test niet en dat wist God natuurlijk allang. In zijn plannen stond de Tweede Mens al klaar. Maar Hij wilde mensen die Hem uit vrije wil zouden dienen, die geen robotten zouden zijn. Daarom moesten wij eerst ervaren dat het zonder God, met de natuurlijke

mens, met het vlees, niet zou lukken. Pas tegen de donkere achtergrond van de zonde kon het prachtige innerlijk van Jezus compleet schitteren, kon begrepen worden hoe nodig het was dat Hij kwam, dat er een wedergeboorte nodig was, uit water en Geest. Pas als het natuurlijke compleet gefaald had, kon het geestelijke triomfen vieren in mensen die van nature zondaars waren.

Maar er is niet alleen een innerlijke verandering, een wedergeboorte uit water en Geest. Er is een complete vernieuwing op komst, die zijn bron vindt in de kracht van de opstanding. Die kracht staat ons nu al ter beschikking (Ef.1:19vv), voor ons dagelijkse geloofsleven. Maar er is meer: we verwachten een compleet nieuw lichaam, een geestelijk lichaam. Dat lichaam is gelijkvormig aan het lichaam van zijn verheerlijking, dus we kennen er al enkele eigenschappen van. De Heer verscheen aan zijn discipelen terwijl de deuren gesloten waren en had eerder het graf verlaten voordat de steen was weggerold. Uit 1Kor.15 leren we dat het onvergankelijk is (net als onze erfenis) en onsterfelijk. Pijn en moeite en de gebreken van de ouderdom zijn voorbij, onze nieuwe mogelijkheden lijken onbegrensd. Het belangrijkste wellicht is dat we het beeld van de Hemelse Mens zullen dragen: we zullen op Hem lijken, ja Hem gelijk zijn. Dan kunnen we Hem in zijn heerlijkheid volledig weerspiegelen. We zullen niet meer trouwen, want we zijn de Bruid van het Lam, van de Tweede Mens. Hij zal regeren en wij met Hem.

Tot slot

We hebben maar even gekeken naar het wonder van Gods plannen met ons. Hij is begonnen met de eerste schepping en vanaf Christus wordt (in omgekeerde volgorde) alles nieuw. Een christen hoort al bij die nieuwe schepping, maar nog met een oud lichaam. In deze tijd kijken we vooruit naar de complete herschepping: ook ons lichaam zal worden verlost van de vergankelijkheid en we zullen Hem gelijk zijn. Vanaf onze wedergeboorte laten we ons opvoeden om steeds meer op de Tweede Mens te lijken, vooral in karakter.

Excurs over Rom.5:12-21

Voor en goed begrip is het van groot belang om goed te lezen. We zien dan al snel dat vs.13-17 een tussenzin vormen. Het hoofddeelte is dan vs.12+17-21. Hierin is de kenmerkende zinsconstructie *zoals ... zo (ook)*. Dat geeft aan hoezeer twee zaken vergelijkbaar zijn. Maar let op dat Paulus zichzelf na vs.12 onderbreekt: hij wil eerst twee andere zaken uitleggen.

De tussenzin is makkelijk in tweeën te knippen: een *want*-stukje in vs.13+14 en een *maar*-stukje in vs.15-17. In dat *maar*-stukje is de kenmerkende zinsconstructie *niet zoals*: dat toont het verschil tussen de beide zaken. Dit is voor de uitleg van groot belang.

In vs.15-17 wil Paulus eerst laten zien wat het grote verschil in impact is tussen de daad van ongehoorzaamheid van Adam en de daad van gehoorzaamheid van Jezus. Je kunt een vuur starten met een enkele lucifer, maar het blussen van een uitslaande brand is oneindig veel meer werk. Het werk van de Here Jezus is zo veel groter dan wat Adam deed. De gedachte in vs.17 gaat een stapje verder. Denk aan een man die door brand (door eigen schuld) zijn roeiboort kwijtraakt en een enorme woonboot (een paleis gelijk) ervoor terug krijgt. Kernwoorden zijn *overvloed*, *gave* en *regeren*.

In vs.18 pakt hij de draad weer op. Eén man bracht de zonde in de wereld door een enkele overtreding: een enkele daad van ongehoorzaamheid. Daardoor kwam het oordeel over allen, omdat allen zondaren zijn geworden. Adam is de eerste mens en het hoofd van de Adamieten, de vader van alle zondaars. Net zo is Christus de tweede mens en het hoofd van alle rechtvaardigen. Door één enkele daad van gehoorzaamheid (waardoor Hij de kruisdood stierf) worden velen rechtvaardigen.

De wet is erbij gekomen en vanaf dat moment kan de rekening worden opgemaakt. Maar ook dan blijkt: hoeveel overtredingen ook, de genade is veel overvloediger gebleken. De genade wint het glansrijk van de wet. De zonde heeft geregeerd (dat is bijna voorbij) door de dood, de genade is haar regering begonnen (en die blijft tot in het eeuwige leven) door gerechtigheid. De zonde vindt haar einde (in de dood), terwijl de genade eeuwig blijft omdat ze met het leven verbonden is. Zo eindigt dit gedeelte met de rijkdom die in de tussenzin al is uitgesproken: regeren door Jezus Christus.

Excurs: Adam als beeld van de komende

Wat aan het eind van vs.14 staat (*die een beeld is van de komende*) wordt dus direct daarna uitgelegd: zoals Adam het hoofd is van een heel mensengeslacht, is Jezus dat ook (de eerste en de tweede mens). Dit past bij wat er in 1Kor.15:45-49 over de eerste en de tweede mens staat: allebei zijn het hoofd van een mensengeslacht. Zie ook 1Kor.15:22 (Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden). Deze uitleg vinden we in veel commentaren: zowel Calvijn als Darby, binnen en buiten de broederkring - in wel twaalf commentaren vond ik dezelfde uitleg.

Een alternatieve uitleg is dat Adam een heel bewuste keus maakte toen hij van de vrucht at (die Eva hem gaf); hij koos voor zijn vrouw en aanvaardde daarmee de consequenties (waarmee het hele mensengeslacht onder de zonde werd gebracht), net als de Tweede Mens koos voor zijn bruid en de schuld van de zonde op zich nam. Alleen: die gedachte vinden we in dit gedeelte helemaal niet terug en ook in Gen.3 staat nergens dat Adam voor zijn vrouw koos. Daarmee heeft deze uitleg een erg smalle basis: er wordt teveel in de tekst gelegd. Bovendien zijn er gevaren aan verbonden: in onze gedachten wordt wellicht Christus teveel met de zonde verbonden en bovendien wordt de keus van Adam positief geduid, terwijl we met meer recht zouden kunnen betogen dat hij zich in de Hof een slappeling betoonde. Hij was erbij (zie de uitdrukking "die bij haar was") toen Eva verleid werd en daar zien we een belangrijk probleem van de man in het algemeen: hij moet zijn verantwoordelijkheid veel meer nemen - dat deed hij in de Hof niet!